

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine
Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine
Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине
High Judicial and Prosecutorial Council of Bosnia and Herzegovina

STRATEŠKI PLAN 2010 – 2013

VISOKO SUDBENO I TUŽITELJSKO VIJEĆE BiH

STRATEŠKI PLAN

VISOKOG SUDBENOG I TUŽITELJSKOG VIJEĆA BiH ZA RAZDOBLJE OD 2010. DO 2013. GODINE

“Strateški plan Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća za period 2010. - 2013. godine tiskan je na hrvatskom jeziku. Vijeće tiska svoje strateške planove samo na jednom od službenih jezika Bosne i Hercegovine, naizmjenično, sljedećim redoslijedom - na bosanskom, srpskom i hrvatskom jeziku.”

SADRŽAJ

Poglavlje 1 – UVOD	3
Poglavlje 2 – STRATEŠKI OKVIR	4
Poglavlje 3 – VIZIJA, MISIJA, MANDAT I KLJUČNA NAČELA	6
Poglavlje 4 – STRATEŠKI CILJEVI I STRATEŠKI PROGRAMI	8
Poglavlje 5 – PRAĆENJE REALIZIRANJA PLANA	40

Poglavlje 1 UVOD

Kako bi se osigurao planski pristup strateškim reformama pravosuđa u Bosni i Hercegovini Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu VSTV BiH) je, na temelju identificiranih problema u pravosudnom sektoru, svoj prvi Strateški plan pripremlilo za razdoblje od ožujka 2005. do prosinca 2006. godine.

Na temelju rezultata postignutih provedbom ovog prvog strateškog dokumenta, te uzimajući u obzir zahtjeve koje pred institucije Bosne i Hercegovine postavlja proces europskih integracija, razvijen je aktualni Strateški plan VSTV BiH, koji se odnosi na razdoblje od 2007. do 2012. godine. Njime su obuhvaćene aktivnosti kojima se nastavlja reforma pravosuđa započeta u prethodnom razdoblju i koje za cilj imaju rješavanje aktualnih problema u pravosudnom sektoru. Strateški plan VSTV BiH je ujedno predstavljao doprinos VSTV BiH u izradi nacionalne Strategije za reformu sektora pravde u BiH.

Usvajanje Strategije za reformu sektora pravde u BiH za razdoblje od 2008. do 2012. godine, koja za cilj ima stvaranje zajedničkog reformskog okvira za institucije u sektoru pravde u BiH i koja sadrži usuglašene prioritete za razvoj pravosudnog sektora u cijelosti, nametnuo je potrebu revidiranja Strateškog plana VSTV BiH odnosno njegovo usklađivanje sa Strategijom za reformu sektora pravde u BiH, s time što revidirani Strateški plan VSTV BiH obuhvaća razdoblje od 2010. do 2013. godine.

Poglavlje 2 STRATEŠKI OKVIR

Bosna i Hercegovina je u okviru reformskih procesa preuzela brojne obveze, uključujući i one koje se odnose na učvršćivanje vladavine prava. Budući da je VSTV BiH jedna od institucija koje imaju ključnu ulogu u ispunjavanju ovih obveza, prilikom revidiranja ovog Strateškog plana u obzir su uzete sve obveze koje proizlaze iz strateških dokumenata relevantnih za sektor pravde:

1. Strategije za reformu sektora pravde u BiH za razdoblje od 2008. do 2012. godine¹,
2. Strategije za rad na predmetima ratnih zločina²,
3. Europskog partnerstva za Bosnu i Hercegovinu³,
4. Akcijskog plana za realiziranje prioriteta iz Europskog partnerstva za Bosnu i Hercegovinu⁴.

Strategija za reformu sektora pravde u BiH (u daljnjem tekstu SRSP) obuhvaća pet stubova⁵:

1. Pravosuđe,
2. Izvršenje kaznenih mjera,
3. Pristup pravdi,
4. Potporu ekonomskom rastu i
5. Koordiniran, dobro rukovođen i odgovoran sektor.

Za svaki stub reforme definiran je po jedan strateški cilj:

1. stub - strateški cilj: Dalje jačati i održavati neovisnost, odgovornost, učinkovitost, profesionalnost i usklađenost pravosudnog sustava koji osigurava vladavinu prava u BiH.

1 Usvajilo Vijeće ministara 23. lipnja 2008. godine. U izradi Strategije sudjelovali su predstavnici Ministarstva pravde BiH, VSTV-a, Federalnog ministarstva pravde, Ministarstva pravde RS-a, PKBD i kantonalnih ministarstava pravde.
2 Usvajilo Vijeće ministara 29. prosinca 2008. godine. Strategiju je izradila Radna skupina za izradu državne strategije za rad na predmetima i rješavanje pitanja u svezi s ratnim zločinima, koju je utemeljilo Ministarstvo pravde BiH u rujnu 2007. godine.
3 Odluka Vijeća (2008/211/EC) o načelima, prioritetima i uvjetima sadržanim u Europskom partnerstvu s Bosnom i Hercegovinom i opoziv Odluke 2006/55/EZ od 18. veljače 2008., OJ L 80.
4 Usvajilo Vijeće ministara 6. listopada 2008. godine.
5 Odgovornost VSTV-a zastupljena je u svim stubovima, izuzev u stubu 2.

2. stub - strateški cilj: Razvijati usklađeniji sustav izvršenja kaznenih mjera u BiH koji, poštujući europske standarde, osigurava human i zakonit tretman i učinkovitu resocijalizaciju u zatvorima u BiH.
3. stub - strateški cilj: Unaprijediti sustav međunarodne pravne pomoći i uspostaviti, jačati i održavati sustave i procese kojima se garantira jednak pristup pravdi u BiH.
4. stub - strateški cilj: Definirati i provesti mjere kojima će sektor pravde doprinijeti stvaranju povoljnijeg okruženja za održiv ekonomski razvoj u BiH.
5. stub - strateški cilj: Koordinirati i učiniti djelotvornijim uloge i odgovornosti ključnih institucija u sektoru pravde s ciljem postizanja učinkovitijeg, transparentnijeg i odgovornijeg sustava pravde u BiH.

Zbog nedostatka konsenzusa u okviru SRSP-a nisu riješena neka od strateških pitanja sektora pravde, među kojima i:

- uspostavljanje jedinstvenog financiranja pravosudnih institucija i
- usvajanje jedinstvenih procesnih i materijalnih zakona u kaznenim i građanskim predmetima.

Odlučeno je da će se ova pitanja razmatrati u okviru procesa ustavne reforme.

Strategija za rad na predmetima ratnih zločina naglašava opredijeljenost BiH da se najsloženiji predmeti ratnih zločina procesuiraju pred Sudom BiH i Tužiteljstvom BiH, a da se predmeti koji se ocijene kao manje složeni procesuiraju pred kantonalnim i okružnim sudovima i entitetskim tužiteljstvima.

Europsko partnerstvo je mehanizam putem kojeg Europska unija podržava ostvarivanje europske perspektive za zemlje Zapadnog Balkana. Njime se, na temelju nalaza Izvješća o napretku Bosne i Hercegovine, utvrđuju prioritete djelovanja. Prioriteti su podijeljeni na kratkoročne, za koje se očekuje da budu ispunjeni u roku od jedne do dvije godine, i srednjoročne, za koje se očekuje da budu ispunjeni u roku od tri do četiri godine. Na nadležnosti VSTV BiH se odnose dva kratkoročna prioriteta iz Europskog partnerstva, i to:

1. Pojačati neovisnost i odgovornost pravosudnog sustava, te poboljšati njegovu učinkovitost, uključujući smanjenje zaostalih predmeta.
2. Osigurati adekvatnu obuku sudstva, posebno u pogledu zakonodavstva o ljudskim pravima, te pitanjima u svezi s provedbom Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Poglavlje 3

VIZIJA, MISIJA, MANDAT I KLJUČNA NAČELA

3.1 Vizija

VSTV BiH kontinuirano doprinosi učvršćivanju vladavine prava u BiH.

3.2 Misija

Osiguravanjem neovisnog, nepristranog i profesionalnog pravosuđa u BiH, VSTV BiH omogućava jednak pristup pravdi i jednakost svih pred zakonom.

3.3 Mandat VSTV BiH

Nadležnosti VSTV BiH definirane su Zakonom o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine⁶ i odnose se *i.a.* na:

- imenovanje nositelja pravosudnih funkcija na svim razinama u BiH, sa izuzetkom ustavnih sudova entiteta BiH,
- stegovnu odgovornost sudaca i tužitelja,
- stručno usavršavanje sudaca i tužitelja,
- predlaganje godišnjih proračuna za sudove i tužiteljstva,
- pravosudnu upravu i nadzor,
- koordinaciju i nadzor nad korištenjem informacijske tehnologije u sudovima i tužiteljstvima,
- davanje mišljenja o nacrtima zakona, propisa i važnim pitanjima koja mogu utjecati na pravosuđe i pokretanje postupka usvajanja zakona i drugih propisa u oblastima značajnim za pravosuđe.

6 „Službeni glasnik BiH“, broj 25/04, 93/05, 48/07, 15/08.

3.4 Ključna načela

Strateškim planom VSTV BiH definirana su četiri ključna načela na kojima se temelji funkcionalno pravosuđe: neovisnost, odgovornost, učinkovitost i kvaliteta.

Na potrebu daljnjeg jačanja i održavanja neovisnosti, odgovornosti, učinkovitosti, profesionalnosti i usklađenosti pravosudnog sustava, koji osigurava vladavinu prava u BiH, ukazuje i Strategija za reformu sektora pravde u BiH.

Jačanje neovisnosti i odgovornosti pravosudnog sustava, te poboljšanje njegove učinkovitosti su ujedno prioriteti utvrđeni Europskim partnerstvom sa BiH.

Poglavlje 4

STRATEŠKI CILJEVI I STRATEŠKI PROGRAMI

Strateški cilj 1

POVEĆATI UČINKOVITOST SUDOVA I TUŽITELJSTAVA U BiH

Jačanje učinkovitosti pravosuđa jedan je od prioriteta u procesu pridruživanja BiH Europskoj uniji. Posvećenost uspostavi učinkovitog pravosuđa, kao važnog segmenta u provedbi pravosudne reforme, definirana je kao jedno od četiri osnovna načela rada VSTV BiH. Zanemarivanje ovog segmenta reforme ne samo da bi ugrozilo do sada postignuti napredak, već nosi i rizik da se razlozi neažurnosti sudova i tužiteljstava povezuju s temeljnim načelima reforme u negativnom smislu (npr. znatno je smanjen broj sudova i

sudaca, ali ne i broj neriješenih predmeta; ovo može negativno utjecati na stav javnosti prema već provedenim mjerama, te ugroziti nastojanja da se reforma sprovede do kraja). Stoga će VSTV BiH u narednom razdoblju uložiti dodatne napore u pravcu jačanja učinkovitosti rada sudova i tužiteljstava, s akcentom na smanjenje broja neriješenih predmeta u sudovima, dalju automatizaciju radnih procesa, te poduzimanje drugih mjera za racionalizaciju organizacije i rada pravosudnih institucija u BiH.

VEZA S DRUGIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA:

- Europsko partnerstvo s Bosnom i Hercegovinom (politički kriteriji, pravosudni sustav, srednjoročni i kratkoročni prioritet).
- Akcijski plan za realizaciju prioriteta iz dokumenta Europsko partnerstvo sa BiH.
- Državna strategija za rad na predmetima ratnih zločina.
- Strategija za reformu sektora pravde u BiH (strateški programi 1.2.1, 1.2.3, 1.2.5, 1.2.7, 1.2.8, 1.3.1, 1.3.2, 1.3.7, 3.3.2, 4.1.1, 4.1.2, 4.1.4 i 4.2.5).

STRATEŠKI PROGRAMI:

Strateški program 1.1.: SMANJITI BROJ NERIJEŠENIH PREDMETA U SUDOVIMA U BiH

Pozadina programa: Najveću barijeru uspostavljanju učinkovitog pravosuđa u BiH i dalje predstavlja veliki broj neriješenih predmeta. Podaci pokazuju da je s krajem 2008. godine ukupan broj neriješenih predmeta iznosio oko 1,8 miliona. Navedeni podaci jasno ukazuju na opseg problema čije će se rješavanje tražiti zajedničkim naporima VSTV BiH, ministarstava pravde i drugih nadležnih organa.

Također, program obuhvaća i strateški program 1.2.1. „Provesti analizu potrebnih zakonskih izmjena sa ciljem smanjenja zaostalih predmeta u izvršnom postupku na temelju vjerodostojnih isprava i predložiti odgovarajuće mjere“ iz Strategije za reformu sektora pravde u BiH za čiju realizaciju su, pored VSTV BiH, odgovorna ministarstva pravde BiH, entiteta i kantona, te Pravosudno povjerenstvo Brčko Distrikta. Ovaj program, koji se odnosi na problematiku neriješenih predmeta – potraživanja za izvršene komunalne usluge i RTV takse, te neriješene predmete u izvršnom postupku, VSTV BiH će nastaviti realizirati i poduzimanjem mjera za učinkovitije prikupljanje potrebnih podataka o izvršiteljima i njihovoj imovini, uvođenjem automatske obrade komunalnih predmeta, poboljšanjem sustava dostavljanja sudskih pismena, te unapređenjem kapaciteta službe sudskih izvršitelja sukladno preporukama Vijeća Europe.

Rok: prosinac 2013. godine

Učinak programa: Smanjen broj neriješenih predmeta u sudovima. Unaprijeđena učinkovitost rada sudova.

Strateški program 1.2.: INFORMATIZIRATI PRAVOSUĐE

Pozadina programa: Program je usklađen sa strateškim programom 1.2.5. „U potpunosti provesti mjere u svezi s informatizacijom pravosuđa predviđenim Strateškim planom od strane VSTV BiH“ iz Strategije za reformu sektora pravde u BiH, a predstavlja nastavak dugogodišnjih napora VSTV BiH u informatiziranju pravosuđa BiH. Nadležnosti VSTV BiH u ovom smislu se ogledaju u vođenju, koordinaciji i nadgledanju uvođenja i korištenja informacijske tehnologije u sudovima u tužiteljstvima u BiH da bi se postigla i održala uniformnost u tom pogledu.

Do danas je uspostavljena mreža lokalnog pojasa (LAN) i mreža širokog pojasa (WAN) koja sada povezuje sve sudove i tužiteljstva u BiH. Mreže

i mrežni servisi se kontinuirano administriraju i održavaju, a predviđaju se i daljnja unapređenja, te povezivanje „izdvojenih“ odjela sudova i tužiteljstava na istu.

Računarski program za automatsko upravljanje predmetima (CMS) je od ukupno predviđenih 67 sudova u cijelosti primijenjen u 66 sudova, a tijekom 2010. godine predviđena je implementacija i u Sudu BiH. Razvijena je CMS verzija za potrebe tužiteljstava (T-CMS), koja je u cijelosti implementirana u svim tužiteljstvima, izuzev Tužiteljstva BiH i Specijalnog tužiteljstva Banja Luka gdje implementacija CMS-a nije ni predviđena.

Izvješća o radu sudova i tužiteljstava za VSTV BiH predstavljaju važan pokazatelj stupnja učinkovitosti rada pojedinačnog suda i tužiteljstva, te pravosudnog sustava u cijelosti, i služe u svrhu donošenja različitih odluka. VSTV BiH će uvođenjem CMS-a u svim sudovima i tužiteljstvima osigurati da se relevantni podaci mogu lakše prikupljati uz povećani stupanj točnosti. Unapređenje sustava izvješćivanja i prikupljanja podataka o radu bosanskohercegovačkog pravosuđa je važno i sa aspekta prilagođavanja zahtjevima Europskog povjerenstva za efikasnost pravosuđa (CEPEJ). Naime, od 2006. godine VSTV BiH aktivno sudjeluje u aktivnostima CEPEJ-a. Ovo članstvo zahtijeva raspoloživost i prikupljanje još detaljnijih i preciznijih podataka koji moraju biti prezentirani sukladno specifičnim zahtjevima, kako bi se naš pravosudni sustav mogao uspoređivati, po točno utvrđenim parametrima, s pravosudnim sustavima drugih europskih zemalja.

Rok: prosinac 2013.

Učinak programa: Unaprijeđena učinkovitost i transparentnost rada sudova i tužiteljstava.

Strateški program 1.3.: INICIRATI DONOŠENJE PROPISA KOJIMA SE UNAPREĐUJE UČINKOVITOST RADA UPRAVE U SUDOVIMA I TUŽITELJSTVIMA

Pozadina programa: Program je preuzet iz Strategije za reformu sektora pravde u BiH, strateški program 1.2.7. „Razviti politiku i donijeti odgovarajuće propise kojim se unapređuje učinkovitost rada uprave u sudovima i tužiteljstvima“. Odgovornost za realizaciju programa VSTV BiH dijeli s ministarstvima pravde BiH i entiteta, te s Pravosudnim povjerenstvom Brčko Distrikta.

Prava i obveze, status, pitanje edukacije, stegovne odgovornosti, te druga relevantna pitanja u svezi s administrativno-tehničkim osobljem u sudovima i tužiteljstvima (uključujući tajnike i uposlene u zemljišno-

knjižnim uredima⁷), nisu u cijelosti regulirana i harmonizirana. Stoga će VSTV BiH inicirati donošenje i/ili izmjenu propisa s ciljem poboljšanja i harmonizacije položaja ovog osoblja, eventualnog uvođenja pozicije „sudskog administratora“ u određene sudove u BiH, te davanja više fleksibilnosti rukovoditeljima pravosudnih institucija u pogledu upravljanja pravosudnim institucijama. VSTV BiH će i dalje poduzimati sve neophodne aktivnosti na poboljšanju rada u ZK uredima i jačanju ZK administracije.

Rok: prosinac 2013. godine⁸

Učinak programa: Unaprijeđena učinkovitost u radu sudova i tužiteljstava u BiH.

***Strateški program 1.4.: IMPLEMENTIRATI ODLUKU VSTV BIH O
NOVOJ SISTEMATIZACIJI BROJA SUDACA I TUŽITELJA***

Pozadina programa: Program obuvaća i strateški program preuzet iz Strategije za reformu sektora pravde u BiH (strateški program 1.2.8. „Izraditi analizu potrebnog broja sudaca i tužitelja“).

U lipnju 2009. godine, VSTV BiH je razmatrao i usvojio analizu broja sudaca koju je pripremila radna skupina VSTV BiH uspostavljena u 2008. godini. U narednoj fazi slična analiza uključila je i podatke prikupljene od tužiteljstava, a finalan prijedlog s preporukama je, nakon konzultacija, usvojen na sjednici Vijeća. VSTV BiH će u narednom razdoblju u cijelosti implementirati novu sistematizaciju broja sudaca i tužitelja u sudovima i tužiteljstvima u BiH.

Rok: prosinac 2010. godine

Učinak programa: Kapaciteti sudova i tužiteljstava u pogledu nositelja pravosudnih funkcija uspostavljeni u potrebnom broju.

7 Strateški program 4.2.5. „Osnažiti kapacitete zemljišno-knjižnih ureda u smislu potreba zemljišno-knjižnih administracija“.

8 Rok za realizaciju programa utvrđen u Strategiji za reformu sektora pravde u BiH je prosinac 2010. godine. Svi rokovi koji nisu realno utvrđeni u Strategiji za reformu sektora pravde bit će prolongirani u postupku revizije Akcijskog plana provedbe Strategije za reformu sektora pravde.

***Strateški program 1.5.: RAZRADITI I KOMPLETIRATI PRIMJENU
VREMENSKIH MJERILA U SVIM SUDOVIMA I TUŽITELJSTVIMA U BIH***

Pozadina programa: Program je u cijelosti preuzet iz Strategije za reformu sektora pravde u BiH (strateški program 1.3.1.) kao nastavak aktivnosti VSTV BiH na reformi standarda učinka i sustava praćenja djelovanja za suce i tužitelje kako bi se isti uskladili sa EU standardima. Aktivnosti u tom pogledu započete su odlukom Vijeća iz 2006. godine da usvoji sustav vremenskih mjerila za rad sudaca, koji treba zamijeniti postojeći sustav utvrđivanja kvantiteta rada sudaca. Prva verzija vremenskih mjerila je završena i testirana u jednom broju sudova u BiH. Na temelju iskustava iz tih sudova, Vijeće je pripremlilo Pravilnik o vremenskim mjerilima za rad sudaca, čija će se primjena testirati u određenom broju identificiranih sudova, a predviđeno je da implementacija počne u 2010. godini.

Također, VSTV BiH je tijekom 2009. godine inicirao izradu vremenskih mjerila za rad tužitelja.

Rok: prosinac 2010. godine

Učinak programa: Učinkovitiji i odgovorniji pravosudni sustav.

***Strateški program 1.6.: PRISTUPITI UTVRĐIVANJU SUSTAVA
PREDVIDIVIH ROKOVA U RJEŠAVANJU PREDMETA U SUDOVIMA SUKLADNO
PREPORUKAMA VIJEĆA EUROPE (CEPEJ)***

Pozadina programa: Program je u cijelosti preuzet iz Strategije za reformu sektora pravde u BiH (strateški program 1.3.2.). Svrha programa je nadogradnja sustava praćenja rada sudaca i sudova i njihovo usklađivanje sa CEPEJ standardima, u smislu uvođenja optimalnih i predvidivih vremenskih rokova za obradu predmeta. VSTV BiH ima isključivu odgovornost za realiziranje ovog programa.

Rok: prosinac 2010. godine

Učinak programa: Unaprijeđena učinkovitost, transparentnost u radu i odgovornost sudaca.

Strateški program 1.7.: JAČATI KAPACITETE TUŽITELJSTAVA

Pozadina programa: Program je usmjeren na daljnje jačanje kapaciteta tužiteljstava kroz osiguranje tehničke opreme i infrastrukture, usuglašavanje evidencija i statistika, osiguranje pristupa kaznenim evidencijama, unapređenje

odnosa s javnošću i donošenje strategije za informiranje javnosti za tužiteljstva (strateški program 3.3.2. „Povećati razinu dostupnosti informacija o organizaciji i radu sudova i tužiteljstava u BiH široj javnosti“), razvoj mehanizama za unapređenje suradnje s policijskim agencijama, specijalizaciju tužitelja, kao i na uvođenje novih mehanizama kaznenog gonjenja (strateški program 1.2.3. Strategije za reformu sektora pravde u BiH „Uvesti nove mehanizme kaznenog gonjenja“).

Program obuhvaća i strateški program 1.3.7. Strategije za reformu sektora pravde u BiH „Usuglasiti evidencije i statistike i osigurati uvjete za pristup kaznenim evidencijama“. Odgovornost za realizaciju ovog programa VSTV BiH dijeli s ministarstvima pravde BiH, entiteta i kantona, Pravosudnim povjerenstvom Brčko Distrikta, Ministarstvom sigurnosti i upravama policije entiteta.

Rok: prosinac 2013. godine

Učinak programa: Unaprijeđena učinkovitost tužiteljstava u BiH. Bolja koordinacija i suradnja tužiteljstava i policije.

***Strateški program 1.8.: OSIGURATI STRATEŠKE SMJERNICE ZA
RAZVOJ ALTERNATIVNOG RJEŠAVANJA SPOROVA I
PROMOVIRATI KORIŠTENJE MEDIJACIJE***

.....

Pozadina programa: Program uključuje strateške programe 4.1.1. „Osigurati strateške smjernice za razvoj alternativnog rješavanja sporova“, 4.1.2. „Obavljati promoviranje prednosti alternativnog rješavanja sporova na razini izvršnih vlasti“ i 4.1.4. „Definirati jasne mehanizme i aktivnosti promoviranja i ohrabriranja korištenja medijacije među sucima u BiH“ iz Strategije za reformu sektora pravde u BiH. Budući da je alternativno rješavanje sporova relativno novi koncept u BiH pravosuđu, ministar pravde BiH donio je Odluku o formiranju Radne skupine za medijaciju i alternativno rješavanje gospodarskih sporova sa zadatkom da obavi procjenu stanja u pogledu dosadašnjeg korištenja medijacije u BiH, prikupi informacije o iskustvima drugih zemalja u ovoj oblasti, te dâ preporuke za poduzimanje odgovarajućih mjera. Pored predstavnika Ministarstva pravde BiH i FBIH, te Pravosudnog povjerenstva Brčko Distrikta BiH i Udruženja medijatora BiH, u sastavu ove Radne skupine su i predstavnici VSTV BiH. VSTV BiH ima isključivu odgovornost da pripremi plan dugoročnog promoviranja i ohrabriranja korištenja medijacije među sucima u BiH.

Rok: prosinac 2013. godine

Učinak programa: Veće korištenje medijacije i unaprijeđena učinkovitost rada sudova.

Strateški program 1.9.: USPOSTAVITI INSTITUCIJSKE KAPACITETE ZA NADZOR

Pozadina programa: Sukladno članku 17. stavak 23. Zakona o VSTV BiH, VSTV BiH ima nadležnost da utvrđuje kriterije za rad sudova i tužiteljstava i pokreće istrage koje se odnose na postupanje u oblasti uprave i financija.

Budući da do sada nije imao kapacitete da provodi nadzor na temelju navedene zakonske odredbe, VSTV BiH će u narednom razdoblju razvijati svoje kapacitete u ovoj oblasti radi procjene i utvrđivanja usklađenosti rada sudova i tužiteljstava sa zakonom i propisima u oblasti upravljanja koje donosi VSTV BiH (npr. Pravilnik o unutarnjem sudskom poslovanju).

Rok: prosinac 2013. godine

Učinak programa: Razvijeni kapaciteti VSTV BiH za provođenje nadzora u oblasti uprave i financija.

Strateški cilj 2

UNAPRIJEDITI I ODRŽAVATI NEOVISNOST I STRUKTURU PRAVOSUĐA BiH

Neovisnost pravosuđa predstavlja preduvjet za vladavinu prava i pravnu sigurnost građana. Prema članku 3. stavak 1. Zakona o VSTV-u, zadatak VSTV BiH je, između ostalog, osigurati neovisno pravosuđe. Međutim, pravosudna vlast, kao neovisna, treća grana vlasti, nije prepoznata u Ustavu BiH. Stoga će VSTV BiH osigurati svoje sudjelovanje u procesu ustavnih reformi i na taj način zagovarati pitanja od interesa za neovisnost pravosuđa.

Reforma pravosudnog sektora u Bosni i Hercegovini je kontinuiran proces i podrazumijeva određene strukturne promjene, kao što je jedinstveno organiziranje tužiteljstava u Federaciji Bosne i Hercegovine i uspostavljanje posebnih odjela za ratne zločine u sudovima i tužiteljstvima u kojima takvi odjeli ne postoje, a sukladno nedavno usvojenoj Državnoj strategiji za rad na predmetima ratnih zločina.

VEZA S DRUGIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA:

- Europsko partnerstvo s Bosnom i Hercegovinom (politički kriteriji, pravosudni sustav, srednjoročni i kratkoročni prioritet).
- Državna strategija za rad na predmetima ratnih zločina.
- Strategija za reformu sektora pravde u BiH (strateški program 1.1.5.).

STRATEŠKI PROGRAMI:

Strateški program 2.1.: OSIGURATI AKTIVNO SUDJELOVANJE VSTV BIH U PROCESU USTAVNIH REFORMI

Pozadina programa: Načelo pravosudne neovisnosti je obično uključeno u ustav svake demokratske zemlje. U tom smislu date su i preporuke⁹ koje se konkretno odnose na načelo neovisnosti pravosuđa. U Bosni i Hercegovini neovisnost pravosuđa, Sud i Tužiteljstvo BiH nisu ugrađeni u Ustav BiH. Čak ni VSTV BiH, kao institucija koja ima zakonski mandat da osigura i štiti neovisnost pravosuđa, iako prijenosom ustavnih nadležnosti s entiteta na BiH prepoznata kao takva, nije formalizirana u Ustavu BiH. Stoga će VSTV BiH zagovarati da i formalno postane ustavna kategorija, kao institucija koja ima nadležnost osigurati i štiti neovisno pravosuđe. U procesu ustavnih reformi, VSTV BiH će zagovarati i zaštitu statusa i materijalnog položaja nositelja pravosudnih funkcija, te pitanja koja su u okviru Strategije za reformu sektora pravde ostala neriješena, poput fragmentiranog financiranja pravosuđa i harmoniziranja procesnih

9 Osnovna načela Ujedinjenih naroda smatraju da temelji neovisnosti pravosuđa treba „garantirati država i ugraditi u Ustav...“. Dalje, u Preporuci br. R(94) 12 se navodi da će „neovisnost sudaca biti garantirana sukladno odredbama Europske konvencije o ljudskim pravima i ustavnim načelima...“.

zakona. Također, VSTV BiH će inzistirati na uključivanju odredbi u Ustav BiH kojima će se VSTV BiH, kao predstavniku pravosudne vlasti u BiH, dati ovlaštenje da može pokretati postupak ispitivanja ustavnosti pred Ustavnim sudom BiH. Danas ovo ustavno pravo imaju izvršna i zakonodavna vlast, ali ne i pravosudna.

VSTV BiH će i dalje sudjelovati u konzultacijama s nadležnim organima po pitanju uspostavljanja Vrhovnog suda BiH.

Strateški program 2.2.: PRISTUPITI IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O VSTV BIH

Pozadina programa: U dosadašnjoj praksi i radu VSTV BiH, uočeni su nedostaci, nejasnoće i potreba za daljnjim unapređenjem odredbi Zakona o VSTV BiH. Stoga je VSTV BiH formirao radnu skupinu sa zadatkom da izradi sveobuhvatnu analizu postojećih odredbi Zakona o VSTV BiH, te pripremi odgovarajuće izmjene i dopune odredbi Zakona o VSTV BiH, a s ciljem unapređenja rada VSTV BiH.

Rok: prosinac 2010. godine

Učinak programa: Učinkovitiji rad VSTV BiH u osiguranju neovisnog pravosuđa.

Strateški program 2.3.: ZAGOVARATI DONOŠENJE ZAKONA O TUŽITELJSTVIMA U FBIH, TE IZRADITI I DONIJETI RELEVANTNE PODZAKONSKE AKTE

Pozadina programa: Program djelomično obuhvaća strateški program 1.1.5. iz Strategije za reformu sektora pravde BiH „Donijeti jedinstven zakon o tužiteljstvima na razini Federacije BiH“ i predstavlja nastavak aktivnosti VSTV BiH u ovoj oblasti. Odgovornost za provedbu strateškog programa 1.1.5. VSTV BiH dijeli s Ministarstvom pravde BiH i ministarstvima pravde kantona.

VSTV BiH je pripremio i u rujnu 2008. godine u daljnju proceduru prosljedio nacrt zakona kojim su predložene brojne izmjene u cilju poboljšanja funkcioniranja tužiteljstava u Federaciji BiH, a u prosincu 2008. godine je održan konzultativni sastanak s Ministarstvom pravde FBIH na kojem je dogovoreno, zbog predviđenog prijenosa nadležnosti s kantona na Federaciju BiH, da Ministarstvo pravde FBIH u suradnji sa VSTV BiH organizira niz konzultativnih sastanaka s relevantnim ministarstvima i zakonodavnim tijelima na kantonalnoj razini.

U tijeku je priprema odgovarajućih podzakonskih akata čije će usvajanje i primjena početi nakon usvajanja predmetnog zakona.

Rok: lipanj 2010. godine¹⁰

Učinak programa: Jedinствена organizacija tužiteljstava u FBiH.

***Strateški program 2.4.: REVIDIRATI POSTOJEĆE ORGANIZACIJSKE
STRUKTURE U SUDOVIMA I TUŽITELJSTVIMA
(U SVJETLU PROCESUIRANJA PREDMETA RATNIH ZLOČINA).***

Pozadina programa: Program je u potpunosti preuzet iz Državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina i odgovornost za njegovu realizaciju VSTV BiH dijeli s nadležnim ministarstvima, sudovima i tužiteljstvima, te nadležnim policijskim organima. Nakon financijske procjene koštanja i učinkovitosti procesuiranja predmeta ratnih zločina, revidirat će se postojeće organizacijske strukture u sudovima i tužiteljstvima, te uspostaviti odjeli za ratne zločine u sudovima i tužiteljstvima entiteta u kojima takvi odjeli nisu do sada formirani. Gdje to bude potrebno, predvidjet će se, u organizacijskim strukturama sudova i tužiteljstava u entitetima, radna mjesta stručnih suradnika i savjetnika, te eventualno istražitelja koji će pomagati u radu na predmetima ratnih zločina.

Rok: lipanj 2011. godine¹¹

Učinak programa: Uspostavljene odgovarajuće organizacijske strukture za učinkovito procesuiranje ratnih zločina.

10 Rok za realizaciju programa utvrđen u Strategiji za reformu sektora pravde u BiH je prosinac 2009. godine.

11 Rok za realizaciju programa utvrđen u Državnoj strategiji za rad na predmetima ratnih zločina je prosinac 2009. godine.

Strateški cilj 3

KONTINUIRANO UNAPREĐIVATI SUSTAV ODABIRA I IMENOVANJA NOSITELJA PRAVOSUDNIH FUNKCIJA

Odgovornost za provjeru i imenovanje nositelja pravosudne funkcije jedna je od temeljnih, zakonom utvrđenih, nadležnosti VSTV BiH.

Zadatak VSTV BiH je kontinuirano raditi na unapređenju postupka imenovanja, identifikaciji njegovih slabosti i nedostataka, te iznalaziti optimalne načine da se oni prevladaju.

S ciljem unapređenja postupka odabira i imenovanja nositelja pravosudne funkcije, VSTV BiH je već poduzeo određene mjere te usvojio Pravilnik o postupku odabira i imenovanja kandidata na pravosudne pozicije u Bosni i Hercegovini, koji tretira i kriterije za

odabir i imenovanje nositelja pravosudnih funkcija koji je stupio na snagu 1. rujna 2009. godine.

Također, kao odgovor na pritužbe predsjednika sudova i glavnih tužitelja na postupak imenovanja, posebno u pogledu dužine trajanja ovog postupka i kvalitete odabira kadrova, VSTV BiH je tijekom 2008. godine formirao radnu skupinu sa zadatkom da izvrši daljnju analizu postupka odabira i imenovanja kandidata i da prijedloge dodatnih mjera za osiguranje kvalitetnijeg i učinkovitijeg postupka. VSTV BiH će i dalje u postupku odabira nositelja pravosudnih funkcija voditi računa o napredovanju u službi.

VEZA S DRUGIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA:

- Strategija za reformu sektora pravde u BiH (strateški program 1.1.4.).

STRATEŠKI PROGRAMI:

Strateški program 3.1.: PREDLOŽITI USKLAĐIVANJE PROCEDURE IZBORA SUDACA USTAVNOG SUDA BIH S POSTOJEĆIM PROCEDURAMA IZBORA SUDACA USTAVNIH SUDOVA RS I FBiH

Pozadina programa: Program je usklađen s obvezom VSTV BiH iz Strategije za reformu sektora pravde BiH, strateški program 1.1.4. „Ispitati mogućnost usklađivanja procedure izbora sudaca Ustavnog suda BiH s postojećim procedurama izbora sudaca ustavnih sudova RS i FBiH“, i predstavlja korak ka ujednačavanju postojećih postupaka imenovanja sudaca u Ustavni sud BiH s postupcima imenovanja sudaca u ustavne sudove entiteta. Iako odgovornost za realiziranje ovog programa VSTV BiH dijeli sa MPBiH i podrazumijeva međusobnu suradnju, za pripremu odgovarajuće analize VSTV BiH ima isključivu odgovornost. Na drugoj ministarskoj konferenciji¹²

12 Ministarske konferencije imaju za cilj osigurati koordinirano praćenje ključnih reformskih inicijativa, koje su od zajedničkog interesa za sektor pravde u BiH i osigurati usuglašeno rješavanje tih pitanja, razmjenu iskustava i bolje korištenje domaćih i drugih potencijala.

koja je održana krajem svibnja 2009. godine, dogovoreno je finalizirati predmetnu analizu do 22. prosinca kada je zakazana treća ministarska konferencija na kojoj će ministri i predsjednici zauzeti stav po ovom pitanju.

Rok: prosinac 2010. godine¹³

Učinak programa: Unaprijeđena neovisnost pravosuđa, transparentniji postupak imenovanja sudaca Ustavnog suda BiH.

Strateški program 3.2.: UVESTI PISMENO TESTIRANJE KANDIDATA

Pozadina programa: Prema Zakonu o VSTV BiH (članak 39.), VSTV BiH može uvesti pismeno testiranje kandidata što bi doprinijelo objektivnijem ocjenjivanju kandidata s jedne strane, a s druge, ubrzalo sam proces odabira. Ovdje se prije svega misli na uvođenje pismenog testiranja kandidata za pravosudne funkcije na osnovnoj razini, odnosno sudaca, tužitelja i stručnih suradnika za koje bi imenovanje predstavljalo «ulazak u pravosuđe». Do sada VSTV BiH nije koristio ovu zakonsku mogućnost, a dosadašnja praksa je pokazala da bi dodatna provjera stručnosti kandidata u velikoj mjeri pomogla u odabiru odgovarajućih i kvalitetnih kadrova.

Rok: prosinac 2013. godine

Učinak programa: Unaprijeđena neovisnost, kvaliteta i transparentnost postupka imenovanja.

Strateški program 3.3.: KONTINUIRANO ODRŽAVATI NACIONALNI BALANS U PRAVOSUĐU

Pozadina programa: Prema Zakonu o VSTV BiH, VSTV BiH primjenjuje odgovarajuće ustavne odredbe kojima se uređuju jednaka prava i zastupljenost konstitutivnih naroda i ostalih. Iako je postignuta zadovoljavajuća razina nacionalnog balansa u pravosudnim institucijama u BiH, održavanje načela nacionalne zastupljenosti konstitutivnih naroda i kategorije Ostalih prema popisu iz 1991. godine je sve teže. Prilikom odabira i imenovanja kandidata za određene pozicije i na određenim područjima u BiH nema zainteresiranih ili kvalitetnih kadrova, koji bi bili imenovani sukladno popisu stanovništva iz 1991. godine. Također, suci i tužitelji, koji obnašaju

¹³ Rok utvrđen u Strategiji za reformu sektora pravde u BiH je prosinac 2009. godine

funkciju izvan mjesta svog prebivališta, ponovo se prijavljuju kako bi bili imenovani na pozicije u mjestu prebivališta ili u njegovoj blizini, a u slučaju dugotrajnije nemogućnosti pomjeranja na takvu poziciju sve češće se odlučuju i na podnošenje ostavke zbog poteškoća vezanih za odvojeni život i troškove u svezi s tim.

Kako bi se sustavno riješilo pitanje nacionalne strukture i zadržavanja kvalitetnih kadrova u pravosuđu na teritoriji cijele BiH, potrebno je uvesti naknade za odvojeni život, prijevoz i smještaj sudaca i tužitelja, koji su imenovani u mjestu koje je udaljeno od mjesta njihovog prebivališta.

Rok: prosinac 2013. godine

Učinak programa: Poštivanje ustavne i zakonske obveze jednake zastupljenosti konstitutivnih naroda i Ostalih u pravosuđu i unapređenje učinkovitosti pravosuđa.

Strateški program 3.4.: UNAPRIJEDITI POSTUPAK INTERVJUIRANJA KANDIDATA

Pozadina programa: Razmjena iskustava sa zemljama u regiji u pogledu postupka imenovanja je za VSTV BiH bila od velikog značaja, pa će određena rješenja koja su zaživjela u tim zemljama biti razmotrena radi njihovog eventualnog uvođenja u praksu u BiH. Ovo se posebno odnosi na unapređenje postupka intervjuiranja kandidata, koji u velikoj mjeri može doprinijeti objektivnijoj procjeni kandidata.

Rok: prosinac 2013. godine

Učinak programa: Unapređenje neovisnosti, kvalitete i transparentnosti postupka imenovanja.

Strateški cilj 4

RAZVITI BAZU BUDUĆIH KANDIDATA ZA PRAVOSUDNE FUNKCIJE

Budući da je VSTV BiH odgovoran za imenovanja nositelja pravosudnih funkcija, u sklopu obavljanja ovog zadatka je i privlačenje podobnih kandidata da rade u pravosuđu. U svezi toga, potrebno je poduzeti određene mjere, kao što

su reforma sustava polaganja pravosudnih ispita kao načina izgradnje baze budućih kandidata, jačanje suradnje s pravnim fakultetima u smislu stažiranja studenata pravnih fakulteta u sudovima i tužiteljstvima i slično.

VEZA S DRUGIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA:

- Akcijski plan za realizaciju prioriteta iz dokumenta Europsko partnerstvo sa Bosnom i Hercegovinom.
- Strategija za reformu sektora pravde u BiH (strateški programi 1.3.4. i 1.3.5.).

STRATEŠKI PROGRAMI:

Strateški program 4.1.: SUDJELOVATI U REFORMI I UNAPREĐENJU SUSTAVA POLAGANJA PRAVOSUDNIH ISPITA U BIH.

Pozadina programa: Program je preuzet iz Strategije za reformu sektora pravde BiH, strateški program 1.3.4. „Reformirati i unaprijediti sustav polaganja pravosudnih ispita u BiH“. Odgovornost za reformu i unapređenje sustava polaganja pravosudnih ispita VSTV BiH dijeli s ministarstvima pravde BiH i entiteta.

Radna skupina VSTV BiH za politiku imenovanja dala je preporuke u svezi sa usklađivanjem i modernizacijom ovih sustava, a kako bi mogli pratiti dinamične promjene u domaćem zakonodavstvu, kao i promjene u domaćoj i međunarodnoj pravnoj praksi. U tom smislu, bit će razmotreni svi aspekti postojećeg legislativnog i de facto stanja u sustavu polaganja pravosudnih ispita u BiH, jer je način pripreme i polaganja pravosudnih ispita neodvojivi dio projekta izgradnje respektabilne baze ljudskih resursa iz kojih se regrutiraju budući nositelji pravosudnih funkcija.

Rok: prosinac 2010. godine¹⁴

Učinak programa: Ujednačeni standardi za pravosudni ispit u cijeloj BiH i unaprijeđena kvaliteta u pravosuđu.

14 Rok utvrđen u Strategiji za reformu sektora pravde je prosinac 2009. godine

***Strateški program 4.2.: USTVRDITI ZAKONSKU OBVEZU ZAPOŠLJAVANJA
PRIPRAVNIKA, PRIPRAVNIKA-VOLONTERA I STRUČNIH SURADNIKA U
SVIM SUDOVIMA I TUŽITELJSTVIMA, SRAZMJERNO
VELIČINI SUDOVA I TUŽITELJSTAVA.***

Pozadina programa: Program je u cijelosti preuzet iz Strategije za reformu sektora pravde u BiH (strateški program 1.3.5.) s ciljem privlačenja većeg broja pravnika u pravosuđe i korištenja rada pripravnika, pripravnika-volontera i stručnih suradnika. Odgovornost za realizaciju programa VSTV BiH dijeli s ministarstvima pravde BiH, entiteta i kantona te Pravosudnim povjerenstvom Brčko Distrikta.

Također, Akcijskim planom za realizaciju prioriteta iz dokumenta Europsko partnerstvo sa BiH, predviđena je obveza VSTV BiH izvršiti analizu mogućnosti za opsežnije angažiranje stručnih suradnika u sudovima i sukladno tome, eventualno inicirati neophodne promjene statusa stručnih suradnika u drugostupanjskim i trećestupanjskim sudovima u BiH. Ovo će podrazumijevati promoviranje potrebnih amandmana na entitetske zakone o sudovima, a kako bi imenovanje i stegovne ovlasti nad stručnim suradnicima na drugostupanjskim i trećestupanjskim sudovima pripale VSTV BiH.

Poseban problem predstavlja to što u tužiteljstvima nema stručnih suradnika koji bi mogli obavljati manje značajne poslove koje trenutačno obavljaju tužitelji, slično kao što to rade stručni suradnici u općinskim sudovima. U svezi toga, VSTV BiH će provesti istraživanje i, ovisno o rezultatima, inicirati zakonske izmjene potrebne za imenovanje ovakve kategorije stručnih suradnika u svim tužiteljstvima u BiH.

Rok: prosinac 2010. godine

Učinak programa: Uspostavljena baza budućih kandidata za pozicije u pravosuđu.

***Strateški program 4.3.: JAČATI SURADNJU S PRAVNIM FAKULTETIMA
U SMISLU UVOĐENJA STAŽIRANJA STUDENATA
PRAVNIH FAKULTETA U SUDOVIMA I TUŽITELJSTVIMA.***

Pozadina programa: Iako je VSTV BiH, potpisivanjem Memoranduma o dugoročnoj suradnji u oblasti stručnog i praktičnog usavršavanja studenata pravnih fakulteta s dekanima pet pravnih fakulteta u BiH, već inicirao predmetnu suradnju, od velike je važnosti ovu suradnju proširiti na sve pravne fakultete u BiH, te je sustavno urediti.

Rok: prosinac 2013. godine

Učinak programa: Uspostavljena baza budućih kandidata za pozicije u pravosuđu.

Strateški cilj 5

UNAPRIJEDITI STEGOVNI POSTUPAK

VSTV BiH je po Zakonu o VSTV BiH odgovoran za vođenje stegovnih postupaka protiv nositelja pravosudne funkcije koji ne poštuju profesionalne i etične standarde, te doprinosi održanju profesionalne nepristranosti pravosuđa. Budući da su resursi Ureda stegovnog tužitelja u velikom dijelu bili angažirani na ispitivanju neutemeljenih pritužbi, VSTV BiH je u proteklom razdoblju pažnju posvetio boljem upoznavanju javnosti s radom Ureda stegovnog tužitelja kako

bi se broj neutemeljenih pritužbi smanjio, kao i na jačanje povjerenja javnosti u rad nositelja pravosudnih funkcija i većoj transparentnosti rada VSTV BiH u ovoj oblasti.

U narednom razdoblju, VSTV BiH će unaprijediti stegovni postupak, te dalje razvijati praksu koja će s jedne strane osigurati pravičan i transparentan sustav, a s druge povećati odgovornost nositelja pravosudne funkcije i povjerenje javnosti u pravosudni sustav općenito.

VEZA S DRUGIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA:

- Europsko partnerstvo sa Bosnom i Hercegovinom (politički kriteriji, pravosudni sustav, kratkoročni prioritet).
- Akcijski plan za realizaciju prioriteta iz dokumenta Europsko partnerstvo sa BiH.
- Strategija za reformu sektora pravde u BiH (strateški program 1.3.3.).

STRATEŠKI PROGRAMI:

Strateški program 5.1.: UNAPRIJEDITI STEGOVNI POSTUPAK ODGOVARAJUĆIM IZMJENAMA I DONOŠENJEM PROPISA KOJI REGULIRAJU OVU OBLAST

Pozadina programa: Program obuča strateški program 1.3.3. iz Strategije za reformu sektora pravde u BiH „Unaprijediti odredbe koje se odnose na stegovnu odgovornost sudaca i tužitelja u okviru Zakona o VSTV BiH“, a definiran je kao odgovor na potrebu poboljšavanja primjene stegovnih postupaka koja je još uvijek u začetku u BiH, te razvoj prakse koja će osigurati pravičan i transparentan sustav.

VSTV BiH je formirao radno tijelo sa zadatkom da pripremi izmjene i dopune Zakona o VSTV BiH koje će, između ostalog, uključiti i unapređenje stegovnog postupka. Pored toga, VSTV BiH će intenzivno raditi na donošenju Pravilnika o stegovnom postupku, odnosno na izmjenama i dopunama odgovarajućeg dijela Poslovnika VSTV BiH.

Rok: prosinac 2010. godine¹⁵

Učinak programa: Učinkovitiji i odgovorniji pravosudni sustav. Jednostavnije i djelotvornije vođenje formalnih stegovnih postupaka.

¹⁵ Iako je Strategijom za reformu sektora pravde u BiH predviđeno da se izmjene Zakona o VSTV BiH usvoje do kraja 2009. godine, rok utvrđen u ovom planu odnosi se i na donošenje odgovarajućih podzakonskih akata.

Strateški program 5.2.: UNAPRIJEDITI OBUKU NOSITELJA PRAVOSUDNE FUNKCIJE ZA PRIMJENU ETIČNOG KODEKSA

Pozadina programa: Etični kodeksi za suce i tužitelje usvojeni su na sjednici VSTV BiH u studenom 2005. godine. Ovi dokumenti predstavljaju sažet, ali sveobuhvatan niz načela koja se odnose na mnogobrojna etična pitanja s kojima se suci i tužitelji suočavaju u radnom i životnom okružju. Etični kodeksi su, uz odgovarajuće obrazloženje, tiskani i distribuirani svim sucima i tužiteljima u BiH.

VSTV BiH će, u suradnji sa centrima za edukaciju, a u okviru svojih aktivnosti u oblasti edukacije sudaca i tužitelja, kontinuirano poboljšavati i provoditi programe obuke sudaca i tužitelja iz područja poznavanja etičnih i profesionalnih standarda, tako da svaki nositelj pravosudne funkcije bude obuhvaćen tom obukom barem jednom u dvije godine.

Rok: prosinac 2013. godine

Učinak programa: Unaprijeđena odgovornost u pravosuđu.

Strateški program 5.3.: JAČATI KAPACITETE UREDA STEGOVNOG TUŽITELJA

Pozadina programa: U razdoblju od 2004.godine, UST je, uz potporu Vijeća, postigao značajan napredak u organizacijskom, kadrovskom i stručnom segmentu svoga djelovanja, te izgradnji profesionalnih i etičnih standarda za suce i tužitelje. Međutim, ukupni kapaciteti UST nisu dosegli optimalnu razinu i ne odgovaraju sadašnjim potrebama društvene i profesionalne zajednice. Na dosadašnji način obavljanja službenih dužnosti UST dobiva različite ocjene (i kreće se od pozitivnih do negativnih). Očito je da se UST suočava, u kontinuitetu, s velikim brojem pritužbi koje treba kvalitetno i pravovremeno obraditi. Da bi UST postao učinkovito i operativno tijelo koje će svoj zakonski mandat izvršavati u punom kapacitetu potrebno je daljnje jačanje njegovih ukupnih kapaciteta. Cilj je smanjenje broja neriješenih pritužbi te pravovremeno fokusiranje UST-a i Vijeća na ozbiljne pritužbe. Ovo podrazumijeva da se osiguraju: specijalistička stručna obuka uposlenih u UST-u, redefiniiraju radni procesi i osiguraju adekvatni materijalno-tehnički resursi.

Rok: prosinac 2011.godine

Učinak programa: Unaprijeđena učinkovitost stegovnih postupaka.

Strateški program 5.4.: UVESTI SOFTVER ZA UPRAVLJANJE PREDMETIMA U RAD UST-A PO UZORU NA CMS

Pozadina programa: Softver za upravljanje predmetima na sudovima (CMS) se razvija od 2006. godine, te je nakon implementacije ocijenjen vrlo uspješnim. CMS pruža mogućnosti koje značajno povećavaju učinkovitost u pogledu organizacije rada i rješavanja predmeta. Uvođenje CMS sustava u UST je racionalan korak usklađivanja rada UST-a s načinom rada sudova i tužiteljstava. Ovo usklađivanje će pomoći u lakšem korištenju softvera od strane pravника i drugog osoblja, smanjiti troškove održavanja i unapređenja sa IKT aspekta, te omogućiti bolju razmjenu podataka među kompatibilnim sustavima UST-a i sudova i tužiteljstava.

Pored usklađenosti, CMS ima velike mogućnosti koje će unaprijediti funkcioniranje UST-a. Ovaj sustav će omogućiti novi automatizirani sustav evidentiranja, dodjeljivanja predmeta stegovnim tužiteljima, vođenje upisnika obavljenih radnji te održavanje dnevnika predstojećih zadataka i radnji. Uvođenje CMS-a će pružiti sustavan način praćenja rada u svakom predmetu, te osigurati učinkovit rad po planiranom rasporedu bez nepotrebnih zastoja ili kašnjenja.

Rok: prosinac 2011. godine

Učinak programa: Unaprijeđena učinkovitost rada UST-a i veće povjerenje javnosti u stegovni sustav pravosuđa.

Strateški cilj 6

UNAPRIJEDITI PROCES PRIPREME, ZAGOVARANJA, USVAJANJA I IZVRŠENJA ADEKVATNIH PRORAČUNA PRAVOSUDNIH INSTITUCIJA U BiH

VSTV BiH ima niz odgovornosti koje se odnose na izradu proračuna sudova i tužiteljstava. Iako nema konačnu nadležnost da odlučuje o proračunima, VSTV BiH je data relativno značajna uloga u proračunskom procesu koji prethodi odobrenju proračuna od strane zakonodavne vlasti. Ova uloga VSTV BiH bi trebala pomoći u uspostavljanju i održavanju funkcionalnog pravosuđa, a pravosuđe može

biti funkcionalno samo ukoliko je adekvatno financirano. Financiranje, također, treba biti neovisno od izvršne i zakonodavne vlasti, i ne smije ovisiti o ugroženosti pojedinih političkih interesa zbog određenih sudskih odluka. Stoga je pitanje adekvatnog financiranja pravosudnih institucija i jačanje uloge VSTV BiH u proračunskom procesu od ključne važnosti za primjereno funkcioniranje pravosudnog sustava.

VEZA S DRUGIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA:

- Europsko partnerstvo sa Bosnom i Hercegovinom (politički kriteriji, pravosudni sustav, srednjoročni prioritet).
- Akcijski plan za realizaciju prioriteta iz dokumenta Europsko partnerstvo sa BiH.
- Državna strategija za rad na predmetima ratnih zločina.
- Strategija za reformu sektora pravde u BiH (strateški programi 1.1.1., 1.1.2., 1.1.3., 1.2.4. i 3.3.1.).

STRATEŠKI PROGRAMI:

Strateški program 6.1.: IZRADITI I PROVESTI FORMALNE MEHANIZME PRIPREME, USVAJANJA I IZVRŠENJA PRORAČUNA PRAVOSUDNIH INSTITUCIJA U BiH KOJI OSIGURAVAJU NEOVISNOST PRAVOSUĐA.

Pozadina programa: Program je u cijelosti preuzet iz Strategije za reformu sektora pravde u BiH (strateški program 1.1.1.) i odgovornost za njegovu realizaciju VSTV BiH dijeli s ministarstvima pravde BiH, entiteta i kantona, te Pravosudnim povjerenstvom Brčko Distrikta.

U oblasti proračuna sudova i tužiteljstava, VSTV BiH, između ostalog, „zalaže se za kontinuirano i adekvatno financiranje sudova i tužiteljstava“, te „sudjeluje, prema vlastitoj ocjeni, u procesu izrade godišnjih proračuna za sudove i tužiteljstva“.

Postojeći proces pripreme i izvršenja proračuna u pravosuđu mogao bi potencijalno biti podložan neprikladnim političkim pritiscima, te je stoga ulogu VSTV BiH kao posrednika između pravosuđa i izvršnih vlasti u procesu izvršenja proračuna potrebno osnažiti (strateški program 1.1.2. Strategije za reformu sektora pravde u BiH „Osnažiti kapacitete ministarstava pravde, Pravosudnog povjerenstva Brčko Distrikta i VSTV BiH u pripremi i izvršenju

proračuna sukladno nadležnostima definiranim zakonom“). U cilju postizanja veće neovisnosti sudova i tužiteljstava u odnosu na zakonodavne i izvršne vlasti, VSTV BiH će, u suradnji s ministarstvima pravde na svim razinama, te Pravosudnim povjerenstvom Brčko Distrikta, inicirati izradu pravne analize postojećih zakona kojim se reguliraju proračuni sudova i tužiteljstava, te predložiti konkretna zakonska rješenja kako bi se harmonizirali zakoni i na taj način ojačala uloga VSTV BiH u svim fazama proračunskog procesa. Fokus će također biti na uvođenju programskog proračuna u sve pravosudne institucije kao komponente proračunskog planiranja, odlučivanja i izvršavanja.

Rok: prosinac 2013. godine

Učinak programa: Učinkovit sustav pripreme proračuna pravosudnih institucija.

***Strateški program 6.2.: IZRADITI STUDIJU REALNIH FINANCIJSKIH POTREBA
PRAVOSUDNIH INSTITUCIJA U BIH UZIMAJUĆI U
OBZIR PRIORITETE U PRAVOSUĐU.***

Pozadina programa: Program je u cijelosti preuzet iz Strategije za reformu sektora pravde u BiH (strateški program 1.1.3.) i odgovornost za njegovo realiziranje VSTV BiH dijeli s ministarstvima pravde BiH, entiteta i kantona, te Pravosudnim povjerenstvom Brčko Distrikta.

Budući da se postojeći proračunski planovi i projekcije sudova i tužiteljstava često oslanjaju na informacije koje ne odražavaju stvarne potrebe, odgovorne institucije trebaju odrediti strateške smjernice i prioritete u pravosuđu i na temelju njih praviti procjene realnih financijskih potreba pravosuđa.

Rok: prosinac 2011. godine

Učinak programa: Učinkovit sustav pripreme realnih proračuna pravosudnih institucija sukladno dogovorenim strateškim pravcima djelovanja.

***Strateški program 6.3.: IZRADITI PRIJEDLOG NEOPHODNIH ULAGANJA U
MATERIJALNE I KADROVSKE KAPACITETE PRAVOSUDNIH (I POLICIJSKIH)
ORGANA KAKO BI SE OSTVARILO PROCESUIRANJE RATNIH ZLOČINA U
ROKU OD 15 GODINA (7 GODINA ZA NAJPRIORITETNIJE).***

Pozadina programa: Program je preuzet iz Državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina i odgovornost za njegovu realizaciju VSTV BiH dijeli s nadležnim ministarstvima, sudovima i tužiteljstvima, te nadležnim policijskim organima.

Za procesuiranje predmeta ratnih zločina u BiH, potrebna su kontinuirana i planska ulaganja u materijalne i kadrovske kapacitete, s obzirom da postojeći kapaciteti pravosuđa na ukupnoj razini teško mogu osigurati znatno veći opseg procesuiranja od postojećeg. Stoga će VSTV BiH, u suradnji s nadležnim ministarstvima, sudovima i tužiteljstvima, te nadležnim policijskim organima, na temelju izvršene financijske procjene koštanja i dinamike procesuiranja do sada okončanih predmeta ratnih zločina, predložiti neophodna ulaganja u materijalne i kadrovske kapacitete pravosudnih i policijskih organa za procesuiranje ratnih zločina u roku od 15 godina (7 godina za najprioritetnije).

Rok: lipanj 2011. godine¹⁶

Učinak programa: Učinkovit sustav za pripremu realnih proračuna pravosudnih institucija koje su sukladne dogovorenim strateškim pravcima djelovanja.

Strateški program 6.4.: UNAPRIJEDITI FIZIČKO I PROSTORNO UREĐENJE ZGRADA SUDOVA I TUŽITELJSTAVA

Pozadina programa: Program uključuje i program preuzet iz Strategije za reformu sektora pravde u BiH (strateški program 1.2.4. „Razviti i usvojiti plan financiranja za rekonstrukciju sudova i tužiteljstava iz domaćih, kreditnih i donatorskih sredstava na temelju arhitektonsko-tehničkog plana VTSV BiH“), a odgovornost za njegovo realiziranje VSTV BiH dijeli s ministarstvima pravde BiH, entiteta i kantona, te Pravosudnim povjerenstvom Brčko Distrikta. Program je također usmjeren na realiziranje strateškog cilja 3 Strategije za brigu o korisnicima sudova¹⁷ „Unaprijediti fizičko uređenje sudova tako da se svim korisnicima i uposlenicima suda omogući adekvatna sigurnost, udobnost i privatnost“. Stanje sudskih i tužiteljskih zgrada i njihova prilagodba sudskoj, odnosno tužiteljskoj namjeni od krucijalne je važnosti za učinkovitost pravosuđa. Većina zgrada je u jako lošem stanju. Zgrade nisu projektirane na način da se u njima mogu obavljati pravosudne funkcije, a sudovi uglavnom imaju po jednu sudnicu, bez obzira na broj sudaca i drugog sudskog osoblja. Ročišta bi se trebala odvijati u sudnicama koje su građene za tu namjenu, a ne u uredima sudaca. Ovo je od posebne važnosti sa aspekta procesuiranja predmeta ratnih zločina i drugih teških kaznenih djela budući da specifičnost ovih predmeta iziskuje znatna preuređenja

¹⁶ Rok utvrđen u Državnoj strategiji za rad na predmetima ratnih zločina je lipanj 2009. godine

¹⁷ „Osigurati potpuno provođenje Strategije za brigu o korisnicima sudova u BiH“ je strateški program 3.3.1. Strategije za reformu sektora pravde u BiH.

sudnica, kao i osiguranje odvojenog prostora za boravak očevidaca (uloga očevidaca, koji su veoma često i žrtve zločina krucijalna je za ishod postupaka) i osoblja za potporu u razdoblju očevida.

Tijekom 2005. godine, VSTV BiH je izvršio procjenu postojećeg stanja sudskih zgrada u FBiH i RS koja je uključila procjenu troškova renoviranja tih zgrada. Ova procjena uključila je pedeset i pet od ukupno šezdeset i dva prvostupanjska i drugostupanjska suda, a procijenjeno je da bi ukupan trošak iznosio oko 24 miliona KM. Pojedini sudovi nisu uključeni u procjenu budući da su u dobrom stanju ili je renoviranje ranije inicirano posebnim projektima.

Ovu procjenu potrebno je ažurirati, te pripremiti analizu stanja zgrada tužiteljstava u BiH i procjenu potrebnih sredstava za njihovu rekonstrukciju. VSTV BiH će, zajedno s ministarstvima pravde na svim razinama i PKBD inicirati izradu zajedničke strategije za financiranje projekata renoviranja zgrada sudova i tužiteljstava.

Rok: prosinac 2013. godine

Učinak programa: Poboljšani fizički uvjeti za rad sudova i tužiteljstava.

Strateški cilj 7

UNAPRIJEDITI EDUKACIJU NOSITELJA PRAVOSUDNE FUNKCIJE

Pitanje adekvatne obuke za nositelje pravosudne funkcije jedan je od dva kratkoročna prioriteta iz Evropskog partnerstva za koja VSTV BiH ima izravnu nadležnost. Temeljna načela u svezi s pitanjima edukacije sadržana su u Mišljenju Savjetodavnog vijeća europskih sudaca¹⁸, prema kojem pravo na obuku/edukaciju treba biti garantirano svim sucima, te da organ mjerodavan za kontrolu kvalitete programa edukacije treba biti neovisan od

izvršne i zakonodavne vlasti (VSTV BiH), dok organ koji provodi edukaciju ne treba biti organ koji imenuje suce (centri za edukaciju i Pravosudno povjerenstvo Brčko Distrikta). Zadatak VSTV BiH je da, u suradnji sa centrima za edukaciju, nastavi sa dosadašnjim aktivnostima na uvođenju novih i unapređenju postojećih programa edukacije nositelja pravosudnih funkcija, u potpunosti usklađenih s potrebama sektora pravde.

VEZA S DRUGIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA:

- Europsko partnerstvo sa Bosnom i Hercegovinom (politički kriteriji, pravosudni sustav, kratkoročni prioritet).
- Državna strategija za rad na predmetima ratnih zločina.
- Strategija za reformu sektora pravde u BiH (strateški programi 1.2.6., 1.3.6., 3.1.1., 4.1.7.).

STRATEŠKI PROGRAMI:

Strateški program 7.1.: OSIGURATI POTPORU I POMOĆ CENTRIMA ZA EDUKACIJU SUDACA I TUŽITELJA U PLANIRANJU, TE PRIPREMI, REALIZACIJI I UNAPREĐENJU PROGRAMA EDUKACIJE IZ SPECIFIČNIH OBLASTI

Pozadina programa: VSTV BiH, sukladno Zakonu, između ostalog provodi i nadzor nad stručnim usavršavanjem sudaca i tužitelja i savjetuje entitetske centre za edukaciju sudaca i tužitelja i Pravosudno povjerenstvo Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u svezi sa usvajanjem programa stručnog usavršavanja sudaca i tužitelja. U tom smislu VSTV BiH će pružati potporu CEST-ovima i Pravosudnom povjerenstvu Brčko Distrikta u implementaciji strateških planova obuke, te njihovom unapređenju i nadogradnji (SRSP–strateški program 1.3.6. „Provesti usvojene srednjoročne strateške planove obuke sudaca i tužitelja CEST FBiH, CEST RS i PKBD i izvršiti unapređenje i nadogradnju istih u odnosu na sadašnje i buduće potrebe sudaca i tužitelja“). Ovo se posebno odnosi na programe posebnih obuka iz oblasti europskog prava, provođenja Sporazuma o stabilizaciji i

18 Mišljenje Savjetodavnog vijeća europskih sudija (CCJE) broj 4, Strasbourg, 27. Studenog 2003. godine

pridruživanju, ratnih zločina i organiziranog kriminala, programe edukacije menadžera u pravosuđu (SRSP-strateški program 1.2.6. „Osigurati kontinuiranu obuku iz oblasti rukovođenja za rukovodeći i rukovodni kadar u pravosudnim institucijama u BiH“), programe stručnog usavršavanja sudaca i tužitelja, te državnih službenika koji sudjeluju u postupku pružanja međunarodne pravne pomoći i suradnje (SRSP-strateški program 3.1.1. „Uspostaviti mehanizme kojima se osigurava ciljano stručno usavršavanje sudaca i tužitelja u BiH i državnih službenika u organima koji sudjeluju u postupku pružanja međunarodne pravne pomoći i suradnje“), programe edukacije u oblasti upućivanja predmeta u medijaciju u okviru stručnog usavršavanja sudaca i početne obuke (SRSP-strateški program 4.1.7. „Kontinuirano obavljati edukaciju u pogledu uspješnog upućivanja predmeta u medijaciju u okviru stručnog usavršavanja sudaca i početne obuke“), programe iz oblasti CMS-a i sl.

Rok: prosinac 2013. godine

Učinak programa: Unaprijeđen sustav kontinuiranog profesionalnog obrazovanja za suce i tužitelje.

Strateški program 7.2.: IZVRŠITI SPECIJALIZACIJU SUDACA U VEĆIM SUDOVIMA

Pozadina programa: Iskustva sudova koji su u praksu uveli specijalizaciju sudaca za pojedine oblasti, kao što su gospodarski sporovi, građansko pravo, kazneno pravo, predmeti ratnih zločina, radni sporovi, naknade šteta, obiteljski sporovi i sl., pokazala su pozitivne rezultate u smislu veće kvalitete donesenih odluka, kao i veću učinkovitost u njihovom rješavanju. S obzirom na to da je ovakvu specijalizaciju po pojedinim oblastima moguće uraditi isključivo u većim sudovima, VSTV BiH će prvo ustvrditi koja je to veličina suda koja omogućava specijalizaciju u oblastima u kojima postoji izraženo osobno interesiranje ili po nekim drugim načelima, a zatim ovu specijalizaciju, u suradnji sa centrima za edukaciju, provesti i u praksi (u svim sudovima koji prelaze utvrđenu veličinu suda) u smislu edukacije sudaca i rukovodstva sudova u kojima je izvršena specijalizacija.

Rok: prosinac 2010. godine

Učinak programa: Unaprijeđena učinkovitost i kvaliteta sudskih odluka.

Strateški program 7.3.: KONTINIRANO UNAPREĐIVATI BAZU SUDSKIH ODLUKA

Pozadina programa: Vlada Kraljevine Španjolske je financirala uspostavu Centra za sudsku dokumentaciju u VSTV BiH, čija je temeljna funkcija osnivanje, unos i ažuriranje sadržaja baze značajnih sudskih odluka koja je dostupna svim nositeljima pravosudne funkcije u BiH. Korištenje baze nesumnjivo doprinosi unapređenju educiranosti nositelja pravosudnih funkcija, ujednačenijoj primjeni zakona u BiH, te omogućava sucima i tužiteljima korištenje alata koji je nezaobilazan u funkcioniranju pravosuđa sukladno europskim standardima.

Bazu sudskih odluka je potrebno kontinuirano unapređivati u smislu izrade boljeg sustava pretrage relevantne sudske prakse i poboljšanja softverskih rješenja za održavanja i korištenje baze. Namjera je da se vremenom usluge, koje Centar pruža, prošire tako što će uključiti zakonske tekstove i komentare važnijih zakona, te tako da se pristup bazi sudskih odluka omogući i široj profesionalnoj zajednici.

Rok: prosinac 2013.

Učinak programa: Veća educiranost nositelja pravosudne funkcije i ujednačenija sudska praksa u BiH.

Strateški program 7.4.: OSIGURATI ON-LINE PRISTUP LEGISLATIVI

Pozadina programa: VSTV BiH smatra da bi svi sudovi i tužiteljstva trebali imati besplatan on-line pristup svim propisima BiH, RS, FBiH i Brčko Distrikta BiH. VSTV BiH već konzultira entitetska službena glasila i entitetska ministarstva pravde kako bi pronašao način na koji će pristup sudova i tužiteljstva propisima biti omogućen, te kako će se urediti financijski aspekti. Besplatan i izravan pristup propisima svim sudovima i tužilaštvima putem interneta bi predstavljao značajne uštede s obzirom na to da se trenutačno pretplaćuju na ogroman broj primjeraka službenih glasila. Uštede u vremenu mogu se sagledati procjenom vremena potrebnog za istraživanje i izučavanje zakonskih propisa sadržanim u Pravilniku o vremenskim mjerilima u sudovima koji je trenutačno u izradi. Nemjerljive su uštede u sredstvima godišnjih pretplata na službene listove koji bi rad na osiguranju sredstava za izradu jedinstvene softverske aplikacije od strane VSTV BiH kompenzirao dugoročnim besplatnim korisničkim šiframa za sudove i tužiteljstva.

Rok: prosinac 2013. godine

Učinak programa: Poboljšan pristup zakonskim tekstovima, sudskoj praksi i drugim pravnim informacijama s ciljem unapređenja kvalitete u pravosuđu.

Strateški program 7.5.: UVESTI ON-LINE EDUKACIJU

Pozadina programa: Realiziranje programa podrazumijeva razvoj i implementaciju informatičkih rješenja za potrebe učenja na daljinu (on-line edukacije), u suradnji sa centrima za edukaciju sudaca i tužitelja. Ova rješenja će koristiti kako nositelji pravosudnih funkcija tako i ostali uposlenici u pravosudnim institucijama za potrebe obrazovanja i stručnog usavršavanja u svim oblastima prava, informacijsko-komunikacijskih tehnologija i sl.

Rok: prosinac 2013. godine

Učinak programa: Učinkovitija i ekonomičnija edukacija nositelja pravosudnih funkcija.

Strateški cilj 8

UNAPRIJEDITI ODNOS PRAVOSUDNIH INSTITUCIJA S PARTNERIMA I JAVNOŠĆU

Izgradnja odnosa s ključnim partnerima i javnošću nije jednostavan zadatak. Jedan od uvjeta pridruživanja BiH Europskoj uniji je uspješan pravosudni sektor. Međutim, uspješan

pravosudni sektor ne može biti istinski uspješan ukoliko je percepcija javnosti drugačija i ako se ne uspostave čvrste veze s partnerima od kojih ovisi uspjeh cjelokupne pravosudne reforme.

VEZA S DRUGIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA:

- Strategija za reformu sektora pravde u BiH (strateški programi 3.3.1., 3.3.2., 3.3.3., 5.1.1., 5.1.2., 5.2.1., 5.2.2., 5.3.1.).

STRATEŠKI PROGRAMI:

Strateški program 8.1.: USPOSTAVITI UČINKOVIT SUSTAV KOORDINACIJE MEĐU KLJUČNIM INSTITUCIJAMA PRAVOSUDNOG SEKTORA, TE SA IZVRŠNOM I ZAKONODAVNOM VLAŠĆU

Pozadina programa: Program uključuje i strateške programe 5.1.1. „Uspostaviti i održavati ministarske konferencije uz nazočnost predsjednika VSTV BiH i PKBD“, 5.1.2. „Jačati koordinirajuću ulogu Ministarstva pravde BiH“, 5.2.1. „Uspostaviti institucionalne kapacitete za strateška planiranja i razvoj politika“, 5.2.2. „Razviti i održavati sustav prikupljanja, analiziranja i razmjene svih relevantnih informacija među ključnim institucijama sektora pravde“ i 5.3.1. „Uspostaviti i održavati mehanizam za koordinaciju institucija u sektoru pravde kako bi se djelotvorno koordiniralo s donatorima“ Strategije za reformu sektora pravde u BiH.

Uspjeh reformi u pravosudnom sektoru u cijelosti ovisi o stupnju i kvaliteti međusobne suradnje pravosudnih institucija kao i suradnje pravosudnih institucija sa izvršnom i zakonodavnom vlasti, a posebno sa aspekta osiguranja odgovarajuće potpore.

Rok: prosinac 2013. godine

Učinak programa: Unaprijeđena komunikacija i suradnja među institucijama sektora pravde. Unificiran pristup reformama u sektoru pravde.

Strateški program 8.2.: ZADOBITI I ODRŽAVATI POVJERENJE GRAĐANA U PRAVOSUDNE INSTITUCIJE

Pozadina programa: Program uključuje i strateške programe 3.3.1. „Osigurati potpuno provođenje Strategije za brigu o korisnicima sudova u BiH“, 3.3.2. „Povećati razinu dostupnosti informacija o organizaciji i radu sudova i tužiteljstava u BiH široj javnosti“ i 3.3.3. „Ispitati modalitete aktivnijeg angažmana NVO sektora u BiH u praćenju rada sektora pravde u BiH“ Strategije za reformu sektora pravde u BiH.

Formalne pritužbe građana na rad sudova su znatne i sve brojnije. Između javnosti i pripadnika pravosuđa postoje suštinske razlike u razumijevanju različitih procesa u pravosuđu. Stoga je program usmjeren na utvrđivanje i provođenje standarda profesionalnog odnosa prema građanima, unapređenje pristupa pravdi kroz otvorenost sudova i informiranost građana, te poduzimanje ostalih mjera za zadobivanje povjerenja i pouzdanja u sudove u BiH.

Također, organizacije civilnog društva trenutačno ne djeluju aktivno u sektoru pravosuđa, što se negativno odražava na uspješno rješavanje niza pitanja od značaja za sektor pravde, a naročito na procese izrade politika i zakona. Stoga je važno osigurati aktivnije sudjelovanje i zastupljenost svih dijelova društva u tim procesima.

Rok: prosinac 2013. godine

Učinak programa: Veće povjerenje građana u rad pravosudnih institucija.

Strateški cilj 9

UNAPRIJEDITI KOORDINACIJU I UČINKOVITOST KORIŠTENJA POMOĆI U SEKTORU PRAVDE

Međunarodna zajednica je uložila značajna sredstva u projekte koji predstavljaju potporu BiH u provedbi reforme sektora pravde, što je jedan od ključnih zahtjeva koje BiH treba ispuniti u procesu pripreme za članstvo u Europskoj uniji. Sukladno svome zakonskim mandatu, VSTV BiH, od svog osnutka 2004. godine, uspješno koordinira sve značajne međunarodne projekte u oblasti reforme pravosuđa u Bosni i Hercegovini. Ovi projekti imaju snažan pozitivan učinak na funkcioniranje sudova i tužilaštava u cijeloj zemlji. Neke od ovih projekata VSTV BiH provodi uz pomoć sredstava koja mu izravno doznajučavaju Europska komisija, Norveška, Švedska, Nizozemska, Španjolska i Velika Britanija. Druge projekte provode agencije koje angažiraju donatori, kao što su projekti JSDP I i II koje financira USAID, te nedavno završeni Projekt reforme sektora pravde koji je financirala SIDA. Projekti koji su do sada implementirani ili su u tijeku rezultirali su informatizacijom sudskog sustava, prelaskom na informatizaciju tužiteljstava, unapređenjem profesionalne osposobljenosti sudaca i tužitelja, renoviranjem sudskih zgrada i stvaranjem boljih uvjeta za rad

u pravosudnim institucijama, učinkovitijim internim procedurama, te poboljšanim pristupom pravdi za sve građane BiH. I pored ovih pozitivnih iskustava, koje VSTV BiH ima u koordinaciji donatorske pomoći, Strategijom za reformu sektora pravde u BiH je, kao najveća slabost u domeni korištenja donatorske pomoći općenito u sektoru pravde u BiH, prepoznato odsustvo koordiniranog pristupa institucija BiH i koordiniranog dijaloga s donatorskom zajednicom. Prepoznate slabosti nameću potrebu ulaganja dodatnih napora usmjerenih ka unapređenju koordinacije pomoći u sektoru pravde na svim razinama u BiH. Ovaj pristup će osigurati korištenje donatorske pomoći u potpunom sektoru pravde sukladno prioritetima koji su utvrđeni strategijama relevantnim za sektor pravde, te postizanju optimalnog omjera uloženi sredstava i postignutih rezultata. VSTV BiH će postizanju ovog globalnog strateškog cilja u sektoru pravde doprinijeti sudjelovanjem u zajedničkim mehanizmima koordinacije donatorske pomoći, kao i kontinuiranim djelovanjem u domeni koordinacije i provedbe projekata u oblasti pravosuđa.

VEZA SA OSTALIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA:

- Strategija za reformu sektora pravde u BiH (strateški programi iz Akcijskog plana iz Izvješća o praćenju i ocjeni djelotvornosti pomoći u sektoru pravde BiH.

STRATEŠKI PROGRAMI:

Strateški program 9.1.: OSIGURATI KONTINUIRANO VISOKU RAZINU DONATORSKIH SREDSTAVA I ULAGANJA U PRAVOSUĐE BIH

Pozadina programa: Tijekom posljednjih godina, prisutna je tendencija da se na pravosuđe u BiH gleda kao na sektor kome je dat preveliki prioritet u smislu dobivanja donatorskih sredstava. Iako je, zahvaljujući međunarodnoj pomoći, u pravosuđu ostvaren značajan napredak, i dalje su potrebni veliki naponi kako bi BiH dostigla osnovne europske standarde i razinu potrebnu za prijem u EU. U Bosni i Hercegovini stvaranje djelotvornog pravosuđa

nije samo stvar izgradnje institucija, već je i stvar izgradnje države. Uspostavljanjem jakog, neovisnog i učinkovitog pravosuđa, građani će biti u mogućnosti ostvariti svoja ljudska prava, čije poštovanje svaka zemlja koja teži priključiti se obitelji europskih naroda mora osigurati. Kako bi to bilo moguće, pravosuđu BiH će još mnogo godina biti potrebna velika međunarodna pomoć i potpora. Zbog velikog broja zaostalih predmeta, od kojih mnogi potiču iz rata ili su posljedica rata, neophodan je povećan broj sudaca i tužitelja tijekom narednih 20 godina. Ovo će zahtijevati značajna izdvajanja iz domaćih proračuna za plaće i operativne troškove. Kako su ukupna sredstva ograničena, međunarodni donatori se trebaju fokusirati na ulaganja u opremu, rekonstrukciju zgrada i razvoj kapaciteta sudaca i tužitelja, kroz obuku i na druge načine. Stoga će VSTV BiH i dalje inzistirati na partnerstvu s međunarodnom zajednicom u cilju postupnog i odlučnog unapređenja pravosuđa BiH.

Rok: Kontinuirano

Učinak programa: Osiguran kontinuiran priliv dovoljnih sredstava za reformu pravosuđa BiH.

Strateški program 9.2.: PROMOVIRATI KOORDINACIJU I USKLAĐENOST DONATORSKIH SREDSTAVA U SEKTORU PRAVDE

Pozadina programa: Sektor pravde ne može pravilno funkcionirati ukoliko sve njegove komponente nisu unaprijeđene i harmonizirane. Također, bez raspoloživih zatvorskih kapaciteta, ni učinkoviti sudovi koji osuđuju kriminalce, a ni kazne zatvora koje kriminalci nemaju gdje izdržavati neće imati smisla. Stoga, iako je VSTV odgovoran za određivanje prioriteta kada je riječ o donatorskim sredstvima u okviru pravosuđa (na primjer, koji sudovi imaju prioritet za renoviranje), Ministarstvo pravde BiH treba biti glavna odgovorna institucija kod određivanja širokih sektorskih prioriteta za donatorska sredstva (na primjer, osigurati da se zatvori unapređuju sukladno povećanim kapacitetima u pravosuđu). VSTV BiH će nastaviti sudjelovati i aktivno promovirati širu sektorsku koordinaciju donatorskih sredstava kroz uvođenje odgovarajućih mehanizama uspostavljenih u tu svrhu, kao što su mehanizmi koji se odnose na realiziranje državne Strategije za sektor pravde i Strategije za procesuiranje ratnih zločina.

Rok: Kontinuirano

Rezultat programa: Usklađen razvoj cjelokupnog sektora pravde u BiH.

Strateški program 9.3.: OSIGURATI UČINKOVITO KORIŠTENJE DONATORSKIH SREDSTAVA KOJA SU DODIJELJENA PRAVOSUĐU

Pozadina programa: Sukladno članku 17. stavak 21. Zakona o VSTV BiH, VSTV BiH je odgovoran „ pokretati, nadgledati i koordinirati projekte koji se odnose na poboljšanje pitanja u svezi s upravljanjem sudovima i tužilaštvima, uključujući traženje finansijskih sredstava iz domaćih i međunarodnih izvora,“ a sukladno članku 15. stavak 9., Zakona o VSTV BiH: „Vijeće može primiti sredstva od međunarodnih donatora za operativni proračun Vijeća, kao i za posebne projekte reforme pravosuđa izvan operativnog proračuna Vijeća. Ta sredstva se uplaćuju na poseban račun otvoren kod Centralne banke Bosne i Hercegovine. Sredstva se troše po nalogu ravnatelja Tajništva i sukladno uvjetima ugovora o donacijama potpisanim s donatorom.“

Donatorska sredstva koja su prioritetno određena za pravosuđe moraju se koristiti učinkovito, transparentno i sukladno prioritetima iz državne Strategije za sektor pravde i Strategije za procesuiranje ratnih zločina, te Strateškog plana VSTV BiH. Potrebno je nastaviti s primjenom odgovarajućih procedura javnih nabavki. VSTV BiH će, kroz suradnju s međunarodnim donatorima osigurati da se donatorska sredstva, što je moguće manje, koriste izvan navedenih prioriteta. VSTV BiH će također voditi računa da se prioriteti u ispunjavanju različitih potreba navedenih u strategijama određuju na odgovarajući i transparentan način, kako bi se proveo izbalansiran razvoj kapaciteta u svim jurisdikcijama, a posebno u sudovima i tužiteljstvima. VSTV BiH će i dalje razvijati svoje strateške kapacitete za kreiranje pravosudne politike i izradu programa i aktivnosti koje mogu doprinijeti u ispunjavanju dogovorenih ciljeva i međunarodnih standarda. U tom smislu će VSTV BiH nastaviti sudjelovati u aktivnom dijalogu s ministarstvima pravde i ministarstvima financija na svim razinama.

Rok: Kontinuirano

Rezultat programa: Učinkovito korištenje međunarodne pomoći u sektoru pravosuđa.

Strateški program 9.4.: UNAPRIJEDITI ODGOVORNOST I OSIGURATI REZULTATSKI ORIJENTIRANO KORIŠTENJE POMOĆI

Pozadina programa: Aktivnosti predviđene ovim programima usmjerene su na uspostavljanje sustava prikupljanja, razmjene i analize svih relevantnih podataka između ključnih institucija i donatorske zajednice u sektoru pravde u BiH, razvijanje sustava upravljanja i izvješćivanja sukladno

načelima usmjerenosti na rezultat, te jačanje mehanizama obostrane odgovornosti pri korištenju donatorske pomoći u sektoru pravde u BiH.

Rok: kontinuirano

Učinak programa: Korištenje donatorske pomoći sukladno načelima usmjerenosti na rezultat, odgovornosti i transparentnosti.

Poglavlje 5

PRAĆENJE REALIZIRANJA PLANA

Ovim Strateškim planom postavljen je pravac djelovanja institucije u navedenom razdoblju, a identificirani strateški programi bit će detaljnije razrađeni planom implementacije i godišnjim planovima rada svih organizacijskih jedinica u instituciji. Planom implementacije će se, pored konkretnih aktivnosti, odgovornosti i rokova obuhvatiti i financijska procjena realiziranja postavljenih zadataka. Kod pripreme godišnjih planova rada potrebno je osigurati uključenost i aktivnosti definirane Akcijskim planom za provedbu Strategije za reformu sektora pravde u BiH za čiju je realizaciju VSTV BiH odgovoran, a koje nisu predviđene ovim Strateškim planom, kako slijedi:

1. „Napraviti analizu trenutačne primjene alternativnih mjera pritvora od strane svih jurisdikcija“;
2. „Identificirati mjere i uvjete za povećano korištenje alternativnih mjera u slučajevima kada ih postojeći zakonski okvir dozvoljava“;
3. „Napraviti analizu primjene drugih vrsta alternativnih mjera pritvora“;
4. „Osigurati potpunu i dosljednu primjenu članka 13. Zakona o Sudu BiH u kaznenoj oblasti“;
5. „Pristupiti izradi i donošenju Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći i suradnji u građanskim stvarima“;
6. „Donijeti zakone o sudskim taksama na razini kantona“;
7. „Održavanje koordinacijskog sastanka sa svim nadležnim institucijama i donatorima kako bi se dobila konačna suglasnost oko uloge SKOZA“.

Postizanje reformskih ciljeva identificiranih Strateškim planom zahtijeva redovito mjerenje progressa u njihovoj realizaciji. Praćenje realizacije ovog plana povjereno je Odjelu za planiranje i stratešku politiku Tajništva VSTV BiH. Odjel će analizirati pojedine faze u realizaciji ciljeva i pripremati mjesečna izvješća za rukovodstvo Tajništva, odnosno kvartalne za Vijeće, a kako je to predviđeno Poslovníkom VSTV-a.

Strateški plan je, tijekom njegove provedbe, potrebno redovito revidirati. To je sastavni dio procesa strateškog upravljanja institucijom i u bliskoj je svezi s godišnjim planovima rada institucije, kao i s proračunskim zahtjevima institucije.

Stoga je potrebno osigurati da institucijski strateški ciljevi i programi budu usklađeni s okruženjem koje se stalno mijenja. Izmjene ciljeva i programa trebaju se raditi putem formalnog procesa revizije Strateškog plana jednom godišnje, u vrijeme kada se izrađuju godišnji planovi rada i proračuni, kako bi se osigurali i ostali relevantni. U tom pogledu, cjelokupni proces strateškog, operativnog i proračunskog planiranja, te proces praćenja i evaluacije treba u načelu pratiti sljedeći vremenski raspored:

Aktivnost	siječanj	veljača	ožujak	travanj	svibanj	lipanj	srpanj	kolovoz	rujan	listopad	studeni	prosinac
A. Priprema planova i proračuna organizacije												
Kompiliranje podataka o izvršenju Strateškog plana za prethodnu godinu	■											
Izrada i pregled izvješća o izvršenju Strateškog plana za prethodnu godinu		■										
Na temelju pregleda izvršenja, izvršiti doradu za sljedeće 3-godišnje razdoblje i ustvrditi ključne prioritete za narednu godinu			■									
Izraditi upute o pripremi operativnih planova za narednu godinu				■								
Izrada i dostava godišnjih operativnih planova zajedno s procjenom finansijskih sredstava potrebnih za realiziranje istih				■	■							
Dokument okvirnog proračuna se dostavlja Ministarstvu financija i trezora						■	■					
MFT dostavljaju instrukcije korisnicima proračuna s inicijalnim proračunskim ograničenjima za narednu godinu							■					
Odjel za administraciju i financije razmatra operativne planove u svjetlu inicijalnih ograničenja i u konzultaciji s rukovodstvom priprema proračunski zahtjev							■					
Usvajanje proračunskog zahtjeva na sjednici Vijeća							■					
Konačni usuglašeni proračunski zahtjev se dostavlja MFT								■				
Rasprave o proračunu sa MFT									■			
B. Izvršenje planova i proračuna organizacije												
Povratna informacija o usvojenom proračunu za tekuću godinu i prosljeđivanje istog šefovima odjela	■											
Revizija operativnih planova u svjetlu usvojenog proračuna		■										
Izrada mjesečnih planova implementacije i korespondirajućih mjesečnih planova izvršenja proračuna			■									
Dostava i odobrenje mjesečnih planova implementacije			■									
C. Praćenje i procjenjivanje												
Praćenje realizacije mjesečnih planova implementacije i mjesečnih finansijskih planova		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Praćenje realizacije strateških ciljeva po indikatorima učinka u SP			■			■			■			■

